

INTRODUCCIÓ GENERAL

L'objectiu principal d'aquest vocabulari és de fornir un instrument senzill i còmode a les persones relacionades amb el bosc —amb el món forestal en el sentit més ampli— i al públic en general.

L'autor és membre de la Societat Catalana Forestal de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), la qual té com una de les principals activitats el Curs de Tecnologia Forestal. Actualment ja s'ha arribat al 8è curs (1984-85). Tots els qui fem aquest curs de seguida ens adonarem que calia unificar la terminologia catalana, polir-la i donar-li el significat exacte.

No coneixem cap recull prou modern i extens que ens serveixi de base, bé que, els anys 1920-21, la Mancomunitat de Catalunya havia editat el *Costumari Català: Usos i costums de bon pagès sobre boscos i arbredes* i *Costums sobre termenals, camins i aigües en terres de pagès*, quan encara la normativa ortogràfica actual no era fixada. També ens hem servit de la sèrie de vocabularis bàsics que ja existeixen, com ara el d'estadística, el de la construcció, el de fusteria, el de biologia, el de geologia, etc., i naturalment el *Diccionari General de la Llengua Catalana* de P. Fabra, la *Gran Enciclopèdia Catalana*, el *Diccionari de la Llengua Catalana* i el *Diccionari Català-Valencià-Balear* d'Alcover-Moll. A més ha estat utilitzada una extensa bibliografia en castellà i francès, i completada amb terminologia que no hem trobat recollida, però que l'experiència personal ens ha fet considerar apta i necessària.

La falta d'una escola forestal superior a Catalunya fa que no hi hagi una tradició literària científica de les ciències forestals al nostre país. L'administració forestal ha estat centralitzada gairebé sempre (amb un breu parèntesi en els temps de la Generalitat republicana) fins al final del 1980, que és quan es produïren els primers traspassos d'aquesta matèria a la Generalitat de Catalunya. Malgrat tot, en alguns temes —sobretot el d'aprofitaments— posseïm un extens vocabulari autòcton; això no passa tant en silvicultura i ordenació del bosc o en hidrologia forestal. Hauríem d'arribar a fer un Diccionari Forestal Català; però, mentrestant, presentem com a avançament aquest recull.

Aquest vocabulari potser resulta una mica extens, però cal tenir en compte que ens trobem davant una ciència o tècnica aplicada, i que, per tant, conté termes d'altres ciències bàsiques. Cal partir de les *ciències naturals*, de l'*ecologia*, de l'*estadística*, fins a arribar als temes pròpiament forestals: *silvicultura*, *repoblació*, *dendrometria*, *explotació forestal*, *hidrologia forestal*, *malures i plagues*, *incendis*, i complementar-ho amb tècniques de *camins* i de *construcció*; i tot això se situa sobre una *propietat* privada o pública que sempre ha tingut una importància fonamental en el camp forestal. Podem trobar en el vocabulari mots propis de diverses ciències, bé que hem intentat de limitar-los als més imprescindibles per a la nostra finalitat.

La terminologia forestal en sentit ampli comprèn els primers 11 capítols (inclou temes que són competència actual de l'administració forestal, entre ells la *caça* i la *pesca continental*); els darrers capítols complementen aquells i inclouen *terminologia administrativa*, *de projectes* i altra de més general que fa referència al *territori*: relleu, la seva representació topogràfica, litologia i divisió del territori.

La manca de definicions pot ésser un problema per als lectors que no estiguin acostumats a aquesta terminologia (val a dir que, en castellà, moltes paraules de l'argot forestal es troben en obres forestals clàssiques però no se solen trobar en els diccionaris corrents). Per bandejar en part aquesta dificultat presentem el treball de la manera següent:

- I. Vocabulari forestal temàtic
- II. Equivalències castellà-català
- III. Equivalències francès-català
- IV. Equivalències anglès-català
- V. Índex de noms científics i altres equivalències
- VI. Recull gràfic (làmines)

La primera part (vocabulari temàtic) ha estat estructurada en apartats i subapartats, cosa que ha implicat la repetició de termes amb significat igual o diferent en diversos apartats, encara que he procurat que les repeticions fossin només les indispensables. Al costat de molts termes ha estat afegida la traducció al castellà i/o al francès, i alguna vegada a l'anglès; en els mots amb característiques morfològiques molt semblants entre el català i el castellà no ha estat feta la traducció.

La part primera compren unes 8.000 entrades, de les quals 6.200 poden ésser considerades normatives i 1.800 entre termes nous i sintagmes formats a partir de termes normatius.

La terminologia forestal castellana usa algunes paraules difícils de passar al català i que traduïdes literalment poden no tenir gaire sentit o potser cap; no obstant això, n'han estat proposades

equivalències. Del castellà «monte»: bosc, forest; «cuartel»: unitat d'ordenació; «tramo»: rem; «tranzón»: subrem; «raberón»: torrat; «latizal»: perxada de llates; «resalvo»: peu d'estrat alt (que sol provenir de llavor); etc. No cal dir que hom usa moltes paraules catalanitzades incorrectament: «frondosa» per planifoli, «enfermetat» per malura o malaltia, «entressaca» per selecció o tria, etc.

En cada apartat no sols hi ha tractats els mots que podriem dir-ne «positius», sinó també els «negatius»: a silvicultura hom parla de bosc, però també de l'artiga, la rompuda, la desforestació, etc. Cada terme conté a més la categoria gramatical i el grau de normalització. Els sinònims són remesos al terme principal, i és indicada la il·lustració quan n'hi ha. Alguns termes tenen les equivalències en altres idiomes, i en alguns casos hi ha definició, aclariments o remissions.

Tot un món a part són les espècies vegetals forestals autòctones o exòtiques, de les quals ha estat feta una selecció dràstica i només hi surten els arbres de més importància forestal, que ocupen més extensió o que són explotats a Catalunya; anàlogament, quan hom anomena fruits, només cita els d'aquests arbres. No hi han estat incloses llistes d'espècies que ocasionen plagues i malures ni llistes d'animals de caça, ja que només servirien per a allargar innecessàriament el vocabulari i ja es troben en altres publicacions corrents. Per contra ens ha semblat necessari de fer una proposta de noms per als peixos de les aigües continentals (apèndix) ja que encara llur denominació no ha estat fixada.

Tampoc no hi ha estat inclosa anatomia d'insectes en el cas de plagues, ni de fongs en el cas de malures, ni d'animals de caça i pesca; però sí en el cas de l'anatomia de la fusta en el subapartat: «Fusta: estructura i propietats».

Les parts II, III i IV recullen les equivalències en català dels termes que en altres idiomes apareixen a la part I. Dels termes en castellà (II), en francès (III) i en anglès (IV) hom remet als apartats que corresponen a la part I. Cal tenir molt present que es tracta d'uns reculls dels termes que en altres idiomes surten a la part I, i que no són pas unes relacions exhaustives de totes les equivalències.

Hi ha les equivalències dels termes considerats més importants, dels que ofereixen dificultats, dels més específics (que no solen trobar-se als diccionaris corrents), dels termes que ha calgut adaptar al català (el vocabulari pretén de donar la solució en català a termes usats en altres idiomes).

Un curt nombre de termes són en la grafia original (són termes considerats internacionals).

La part V és l'índex de noms científics i l'equivalència en altres idiomes.

La part VI comprèn les làmines amb la representació gràfica d'alguns temes (en conjunt més de 400 termes hi són il·lustrats), i la VII les fonts bibliogràfiques.

L'apèndix és la proposta de nom per als peixos de les aigües continentals.

Finalment, haig d'expressar el meu agraïment a les persones que han fet suggeriments o m'han deixat bibliografia, i molt especialment al Dr. Oriol de Bolòs, que ha revisat tot el treball.

Sant Boi de Llobregat, octubre de 1987

L'AUTOR

INTRODUCCIÓ A LA 2a EDICIÓ (1998)

Ara fa vuit anys que va publicar-se aquest VOCABULARI FORESTAL (VF). El fet que estigui exhaurit des de fa un cert temps ens anima a presentar-ne aquesta reimpressió. Durant aquest període s'ha produït un fet important pel que fa a l'existència d'una eina de consulta bàsica: la publicació, l'any 1995, del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC), el qual ha incorporat una part important de termes del VF.

Quan vaig repassar i seleccionar els termes del VF que podien ser incorporats i definits en el DIEC, van sorgir algunes modificacions i alguns termes nous. Els més destacats d'aquests els incorporo, en una addenda, a partir de la pàg. 401. A més d'aquestes addicions, dono la rectificació dels errors detectats, els canvis ortogràfics, etc.

Juliol de 1998

Qualsevol informació (encara que sigui parcial) sobre termes no inclosos, modificació o suggeriment que ens vulgueu fer saber, ens la podeu trametre mitjançant la fitxa que hi ha al final del volum.